

Strategiajohtaja, VTT Timo Aro
Turun kaupunki
14.1.2026

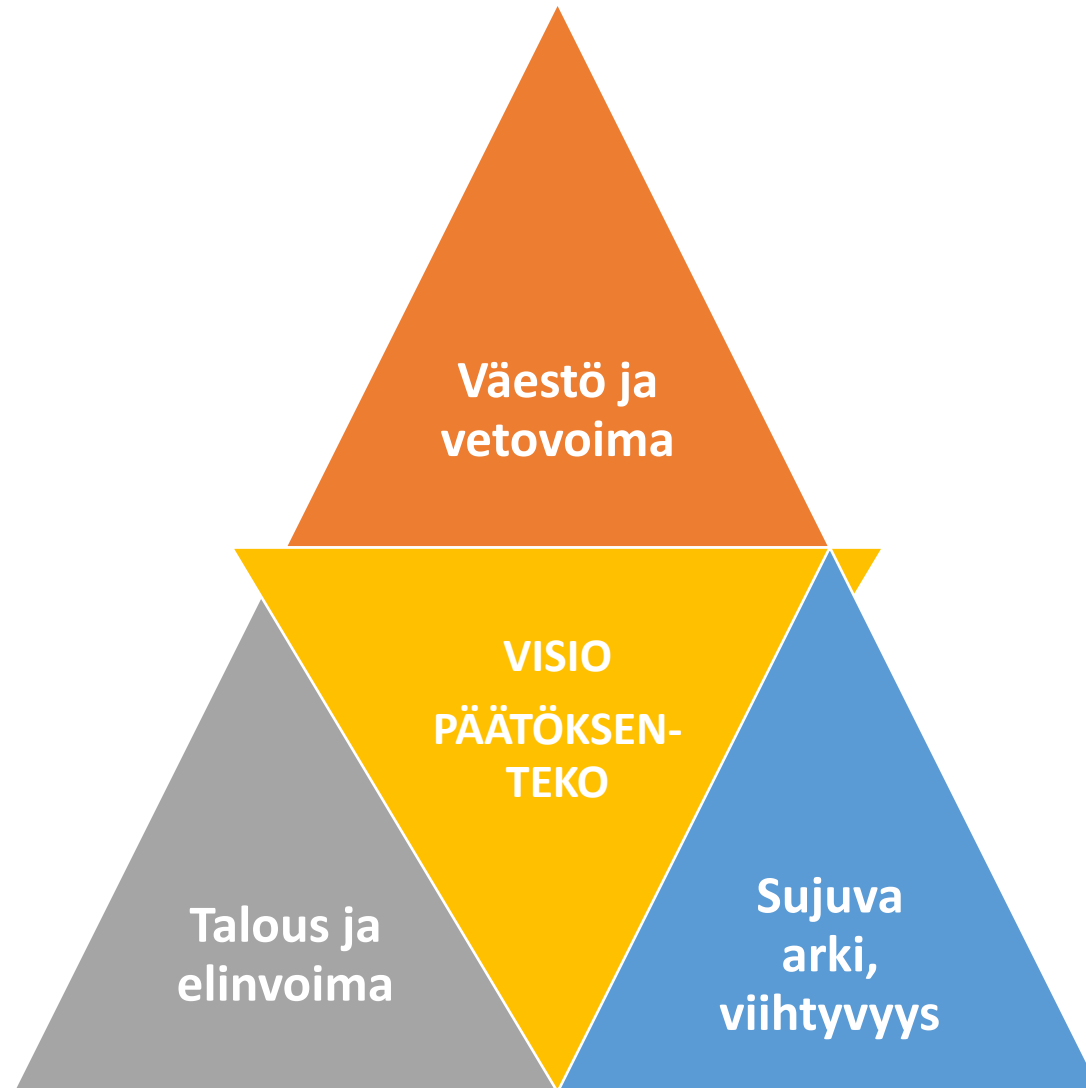
KENELLE TEEMME PALVELUITA TULEVAISUUDESSA?

**-Millainen väestö Varsinais-Suomessa? Mikä
muuttuu nykyiseen verrattuna?**

Väestönkehitys strategisena johtamishaasteena

**Johtamisen ja
johtamiskulttuurin
merkitys korostuvat
kolmion kaikissa
osissa**

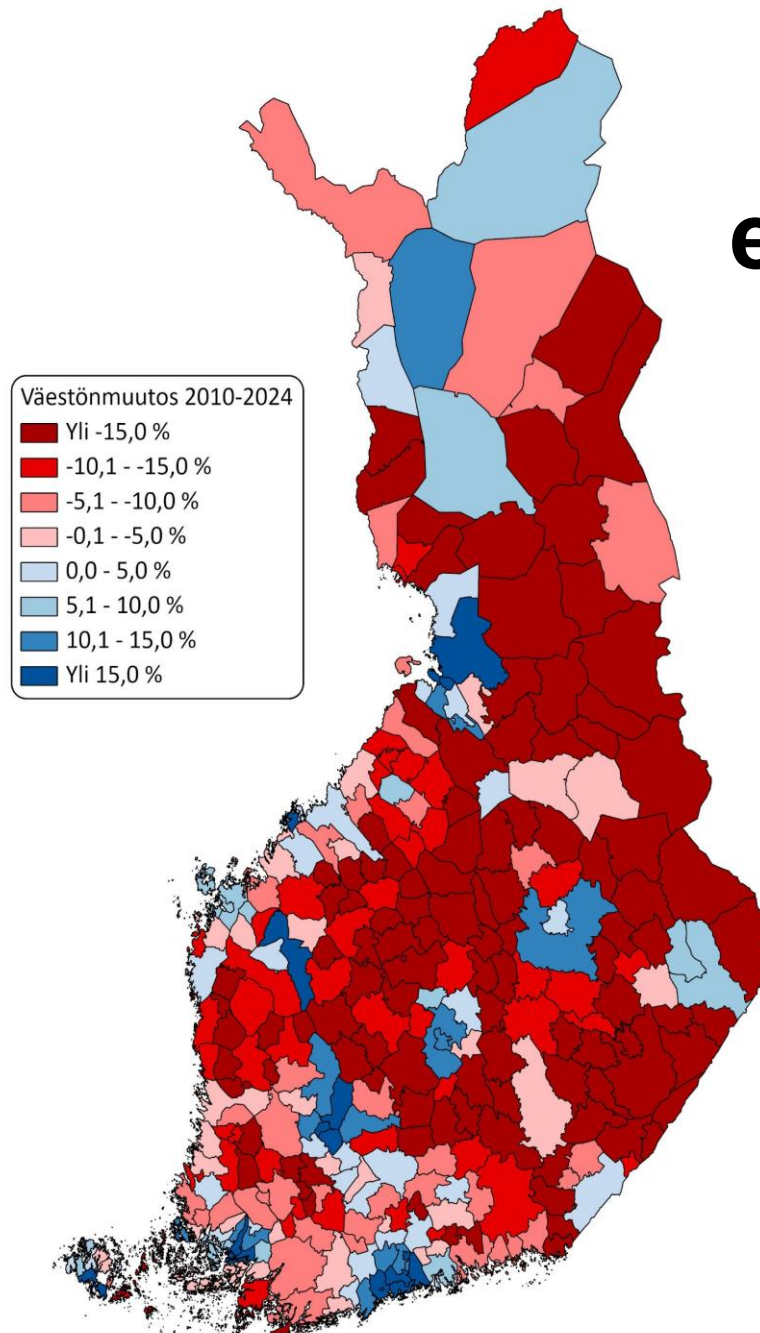
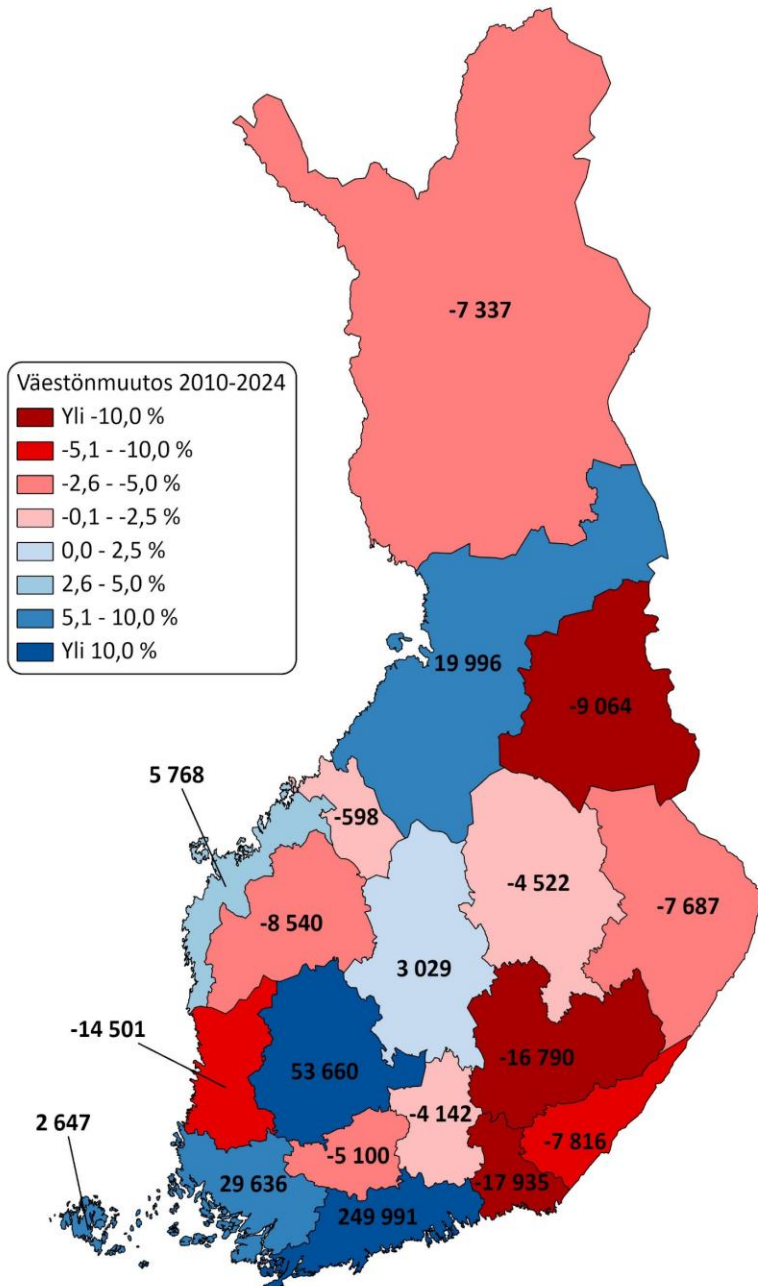
TILANNEKUVA

–missä ollaan nyt ja mihin ollaan menossa?

- 1. KAUPUNGISTUMIS- JA KESKITTYMISKEHITYS** jatkuu, suuret kaupungit ja niiden kehysalueet entistä vahvempia
- 2. DEMOGRAFINEN MUUTOSPAIN**e vaikuttaa kaikkien alueiden kehitykseen sijaintiin ja kokoon katsomatta: syntyvyys ennätyksellisen alhaisella ja maahanmuutto ennätyksellisen korkealla tasolla
- 3. ALUEELLINEN ERILAISTUMIS- JA ERIITYMISKEHITYS** syvenee niin maan eri osien välillä kuin alueiden sisällä
- 4. KOULUTUKSEN, SIJAINNIN JA YHTEYKSIEN KESKINÄISRIIPPUVUUS** ei ole kadonnut, vaan korostuu alueiden menestymisessä tai menestymättömyydessä
- 5. UUSI GEO- JA TURVALLISUUSPOLITIikka** korostaa turvallisuutta ja huoltovarmuutta sekä läntisten yhteyksien ja läntisen sijainnin merkitystä
- 6. DIGITALISAATIO, AUTOMATISAATIO, ROBOTISAATIO JA TEKOÄLY** vaikuttavat läpileikkaavasti kaikkeen ja kaikkialle: toistaiseksi epäselvää, vaikuttaako aluerakenteeseen keskittävästi vai hajauttavasti

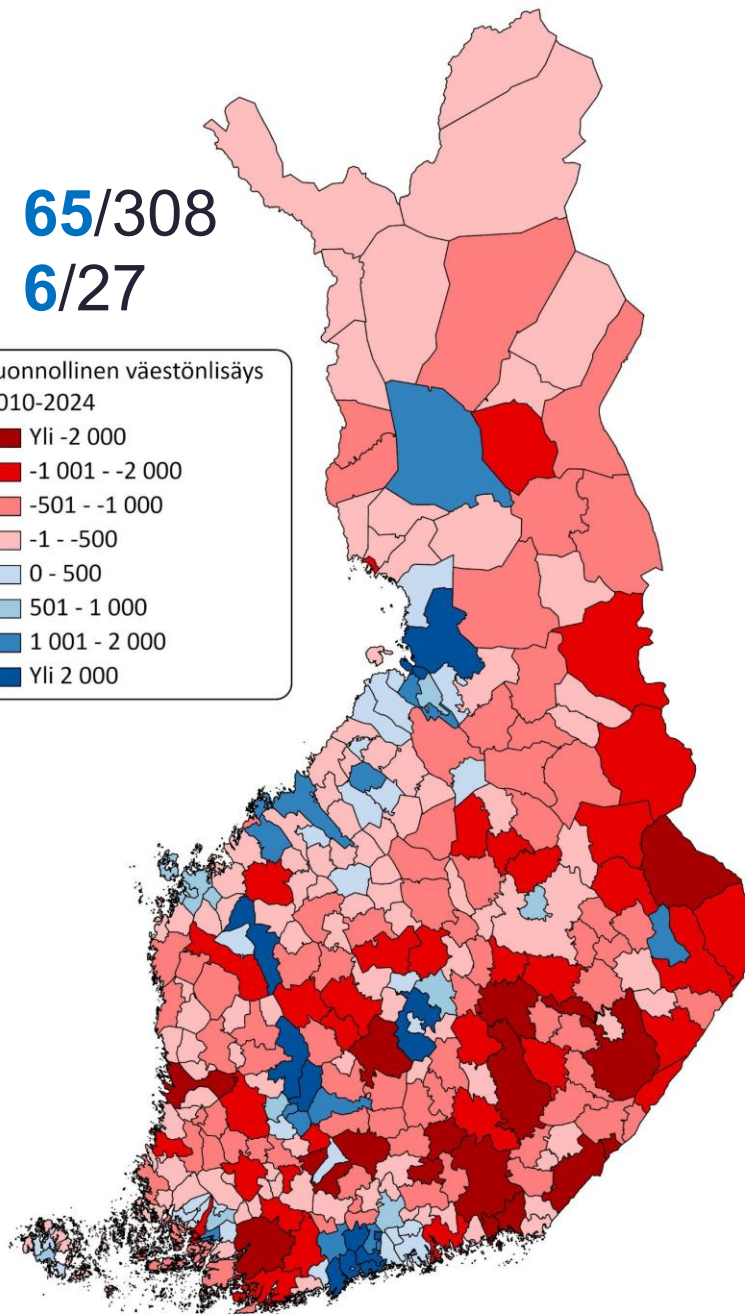

Väestökehitys eriytyy alueellisesti

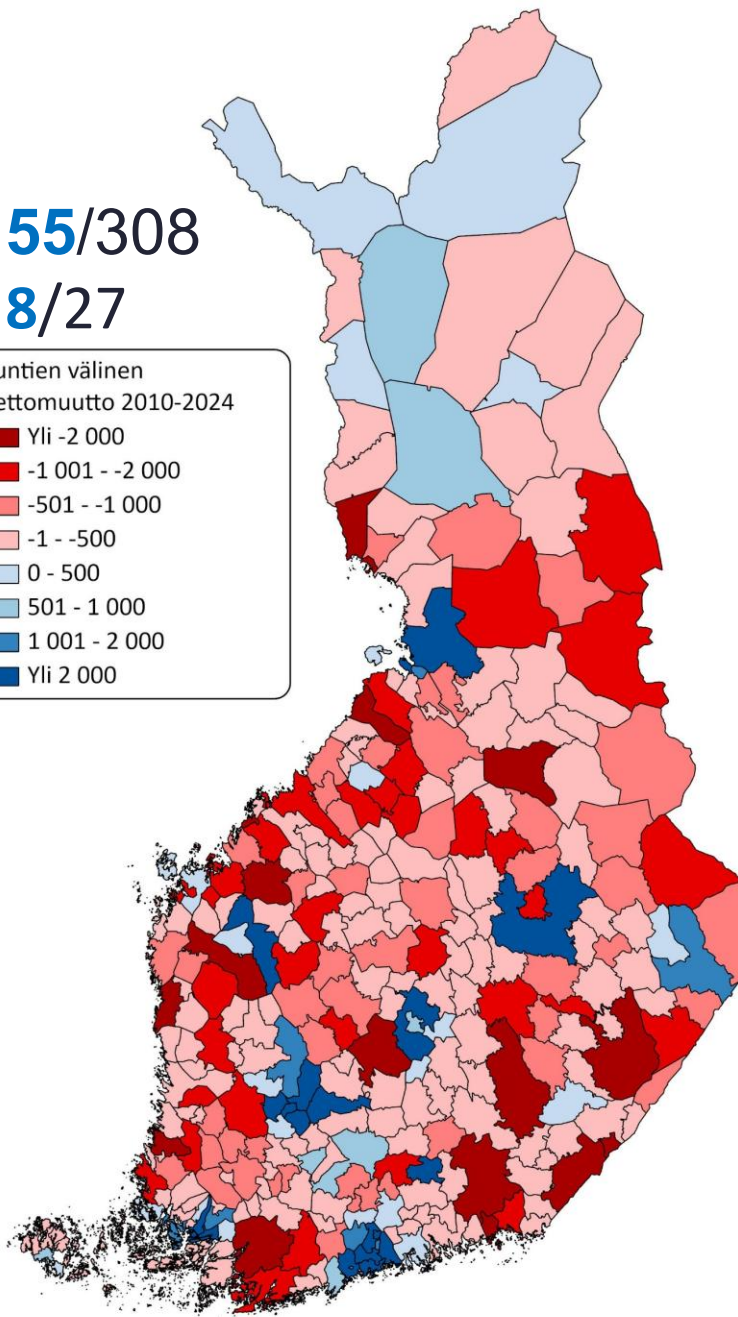
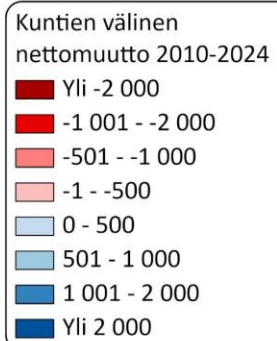

- Suomen väkiluku kasvoi noin 290 000 henkilöllä vuosien 2010-2024 aikana. **Väestö kasvoi seitsemässä maakunnassa. Väestö kasvoi noin 30 000 henkilöllä Varsinais-Suomessa**
- Kuntatasolla väestönkehityksen kuva eriytyi vuosien 2010-2024 aikana. Väestö kasvoi lähinnä suurissa kaupungissa ja näiden kehysalueilla sekä pistemäisesti muualla. **Väestö kasvoi vain 73 kunnassa ajanjakson aikana. Varsinais-Suomessa kasvu keskittyi Turun ydinkaupunkiseudulle ja pistemäisesti yksittäisiin kuntiin**

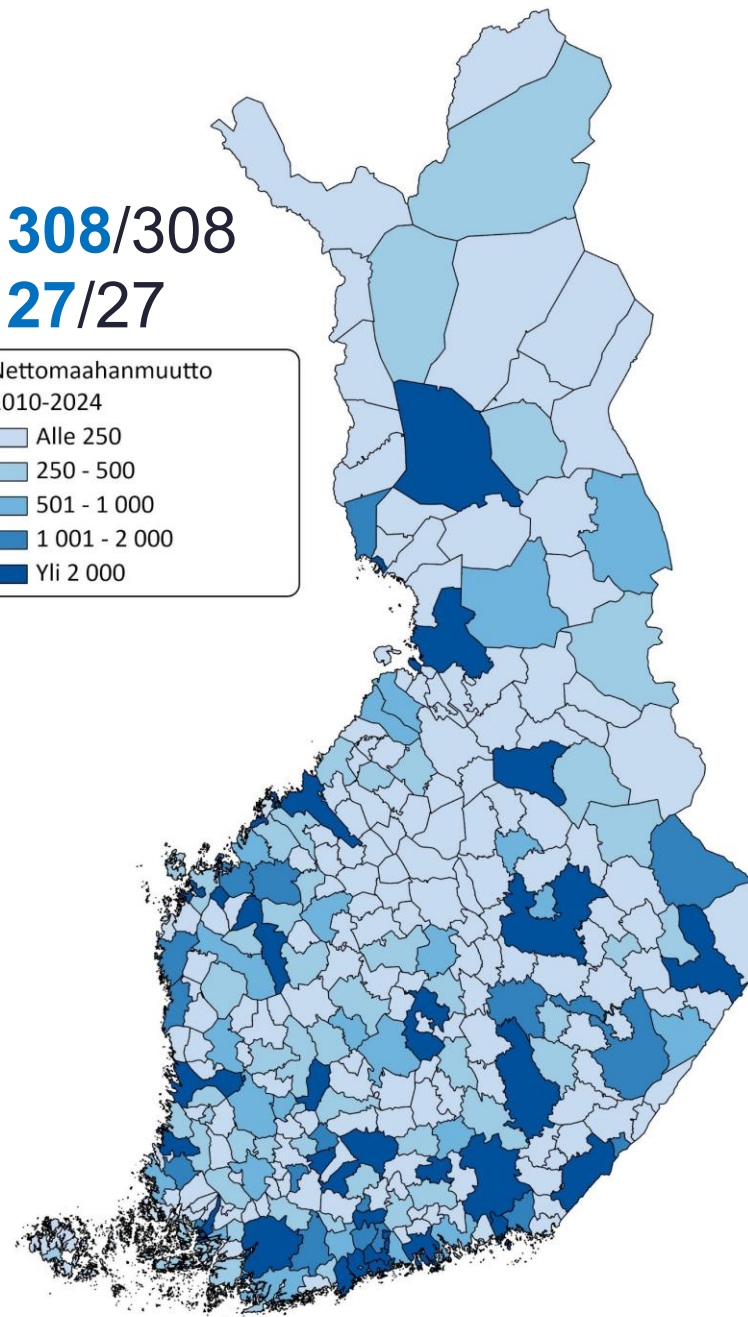
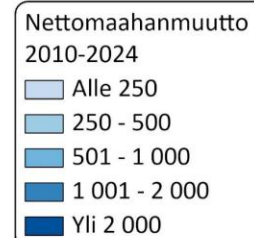
65/308
6/27

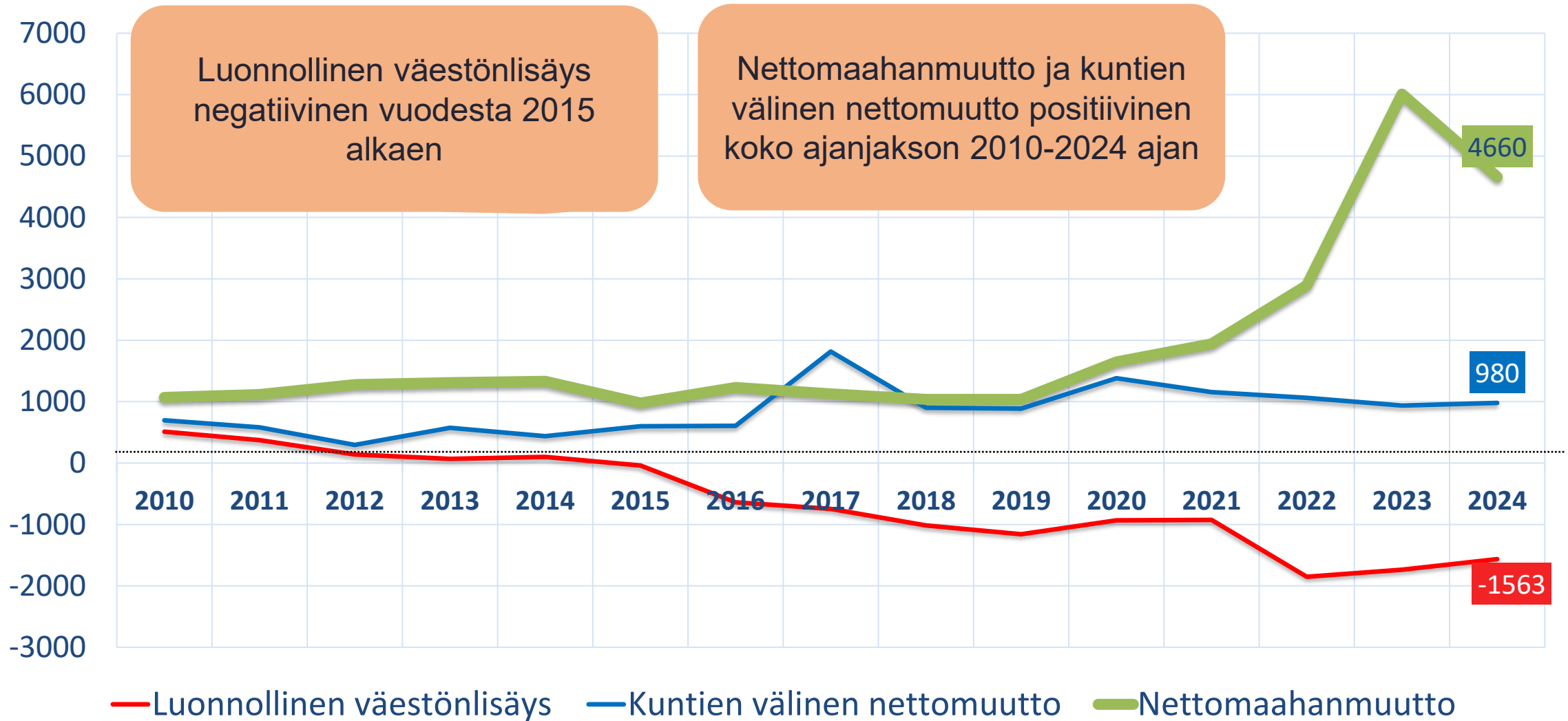
55/308
8/27

308/308
27/27

Varsinais-Suomen väestönkehitys osatekijöittäin vuosina 2010-2024

Positiivista:

väestö kasvaa Varsinais-Suomessa

Negatiivista:

väestö kasvaa alueellisesti varsin epätasaisesti Varsinais-Suomessa

Alueelliset todellisuudet etääntyvät...

VAHVAA KASVUA 2010-2024:

Turku, Kaarina, Lieto, Raisio, Naantali, Paimio ja Rusko

VÄHÄISTÄ KASVUA 2010-2024:

Masku, Aura, Kustavi, Laitila ja Taivassalo (+1 hlö)

VÄHÄISTÄ SUPISTUMISTA 2010-2024:

Nousiainen, Vehmaa, Marttila, Oripää ja Sauvo

VAHVAA SUPISTUMISTA 2010-2024:

Salo, Loimaa, Uusikaupunki, Somero, Kemiönsaari, Parainen, Mynämäki, Pöytyä, Pyhäranta, Koski

Maakunnassa on väestönkehityksen suhteen useamman kerroksen väkeä...

Käynnissä kaksi **ISOA demogra-**
fista muutosta, jotka vaikuttavat
kaikkeen kansallisella, alueellisella ja
paikallisella tasolla

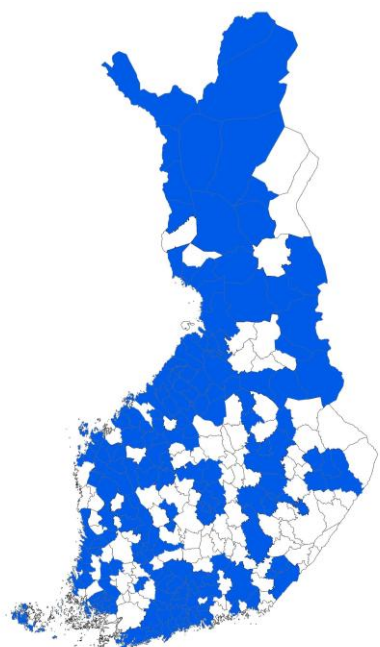

**STRATEGISEN
JOHTAMISEN HAASTE:**
miten ennakoidaan
tulevaa kehitystä ja
millaisiin vaihtoehtoihin
varaudutaan?

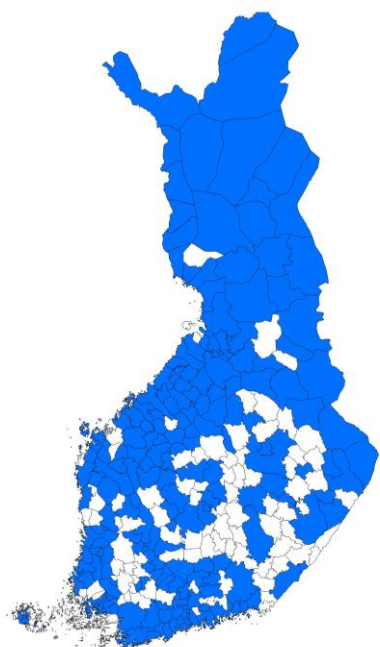

Syntyvyyteen perustuvan kasvun päättyminen

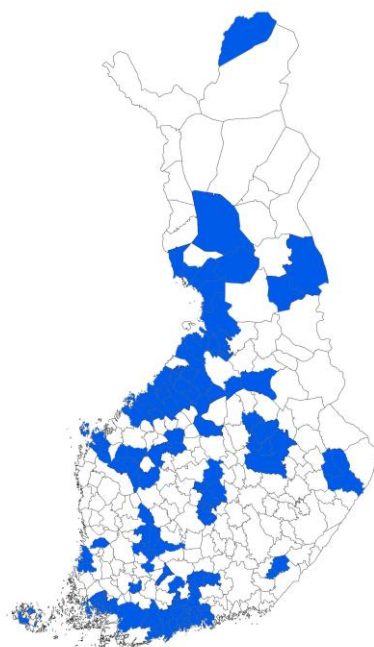
-Suomi siirtyi yhden sukupolven aikana syntyneiden enemmyydestä kuolleiden enemmyyteen: vuonna 2024 enää 33 kunnassa enemmän syntyneitä kuin kuolleita!

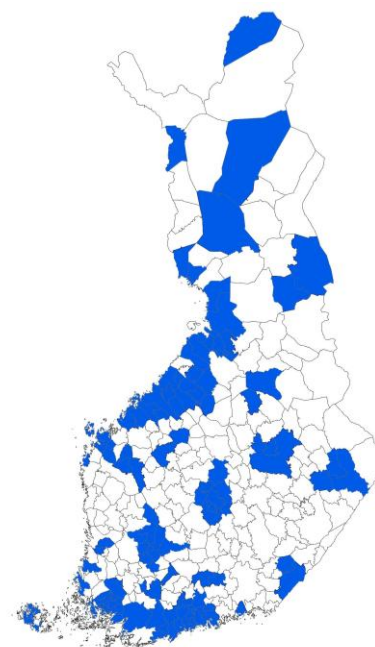
1980

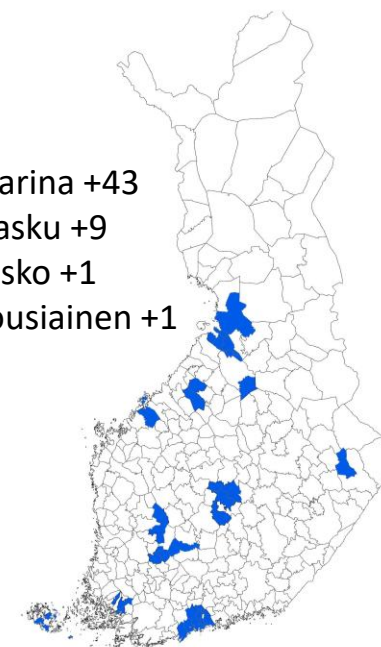
1990

2000

2010

2024

Kaarina +43
Masku +9
Rusko +1
Nousiainen +1

Alhaisen syntyvyyden seuraukset läpäisevät kaikki koulutusasteet...

Syntyvän ikäluokan **koko maassa ja Varsinais-Suomessa** keskimäärin vuodessa vuosina 2000-2024

2000-2002:	55 952 / 4 670
2003-2005:	57 221 / 4 662
2006-2008:	59 093 / 4 781
2009:2011:	60 575 / 4 958
2012-2014:	58 572 / 4 751
2015-2017:	53 101 / 4 349
2018-2020:	46 551 / 3 839
2021-2023:	45 976 / 3 873
2024:	43 700 / 3 730

2020-2024
Varhaiskasvatus
ja alakoulut

2025-2029
Yläkoulut

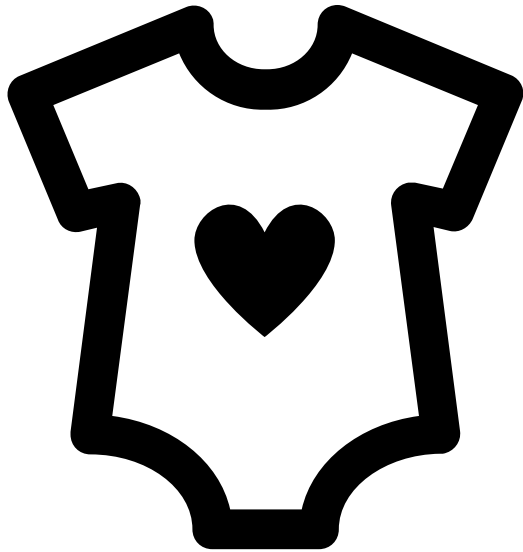
2030-2034
Lukiokoulutus
ja ammatillinen
toinen aste

2035-
Ammatti- ja
tiedekorkea-
koulut

Perspektiiviä

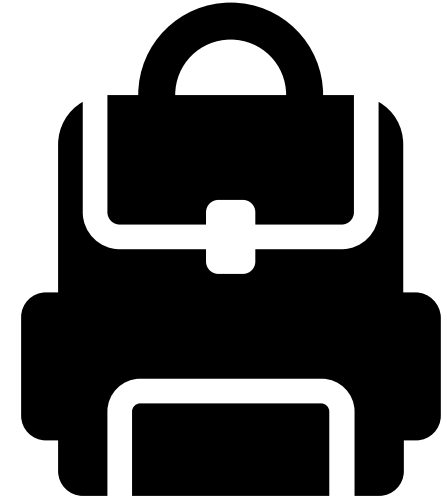
syntyneiden lasten määrään suhteessa uusien opiskelijoiden määrään...

Suomessa syntyi **43 700**
elävänä syntynyttä lasta
vuonna 2024

**STRATEGISEN
JOHTAMISEN HAASTE:**
miten näköpiirissä
olevaan väistämättömään
muutokseen reagoidaan
vai jätetäänkö reagoi-
matta ”ikävään asiaan” ?

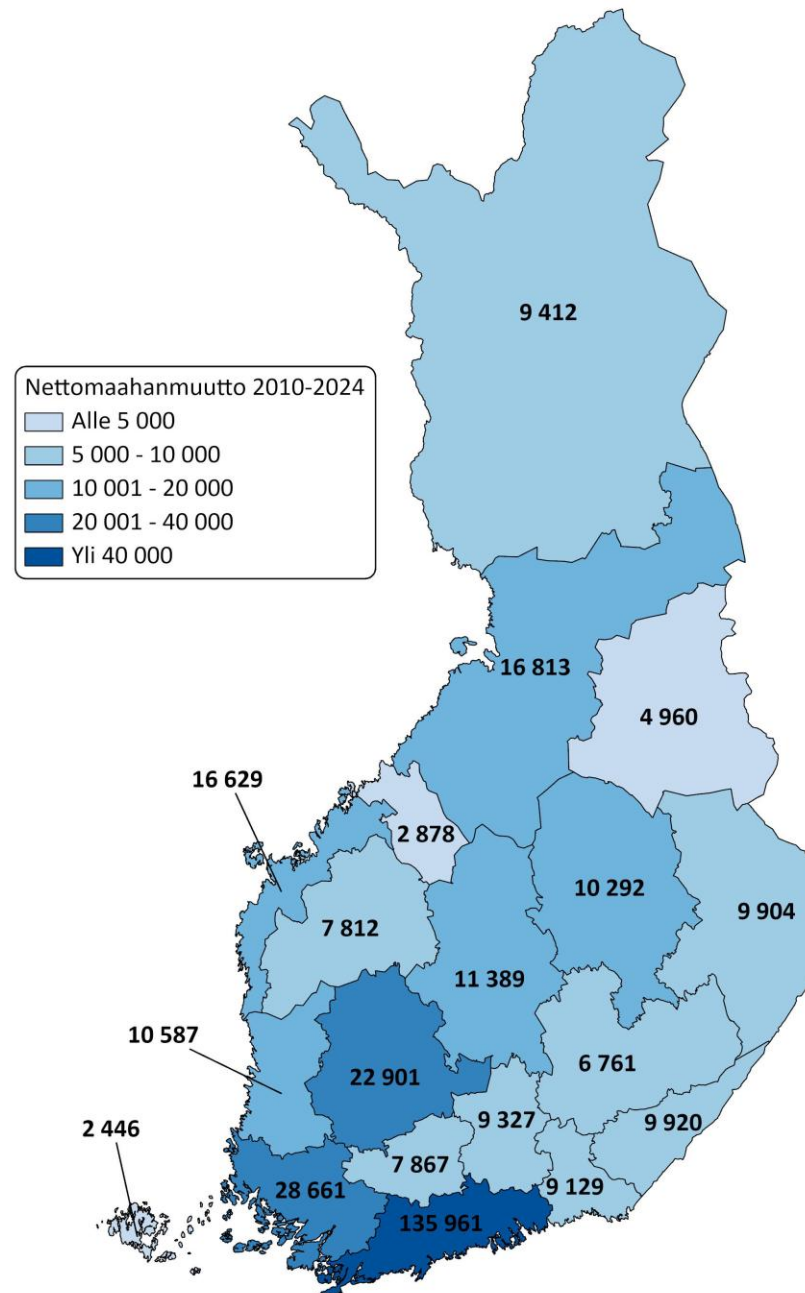

Suomessa oli
korkeakouluissa noin 86 000
ja ammatillisella toisella
asteella noin 109 000
aloituspaikkaa vuonna 2024

**Ilman
maahan-
muuttoa...**

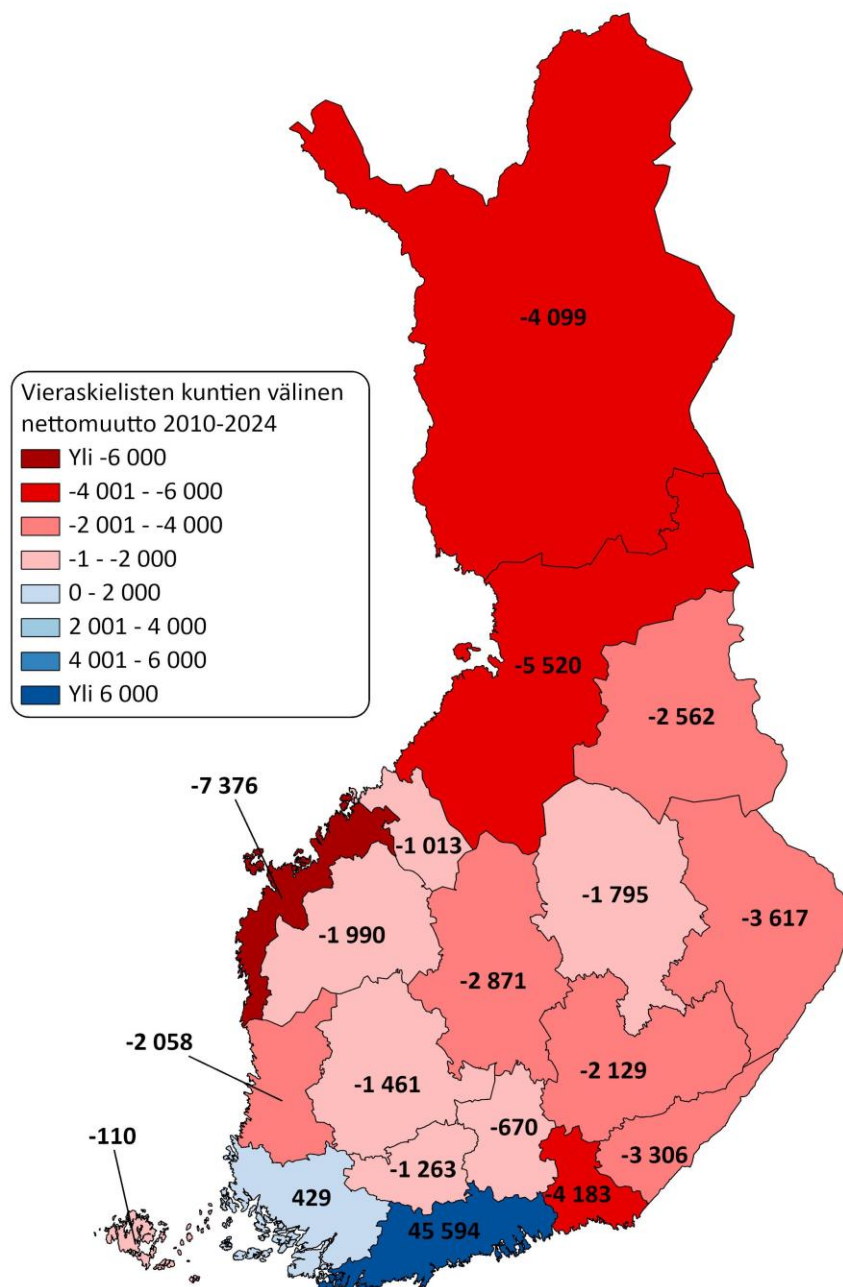
NETTOMAA- HANMUUTTO ALUEITTAIN 2010-2024

**Kaikki maakunnat saivat
muuttovoittoa kansain-
välisestä muuttoliikkeestä
15 viime vuoden aikana**

**Varsinais-Suomen muut-
tovoitto ulkomailta noin
28 700 hlöä, joka oli
toiseksi eniten maakun-
tien joukossa vuosina
2010-2024**

MAAHAN- MUUTTAJIEN JATKOMUU- TOT SUOMEN SISÄLLÄ VUOSINA 2010-2024

Maahanmuuttajien jatko-
muutoista Suomen sisällä
saivat muuttovoittoa vain
Uusimaa ja Varsinais-
Suomi

Varsinais-Suomi sai pien-
tä muuttovoittoa(+439)
maahanmuuttajien jatko-
muutoista 15 viime
vuoden aikana

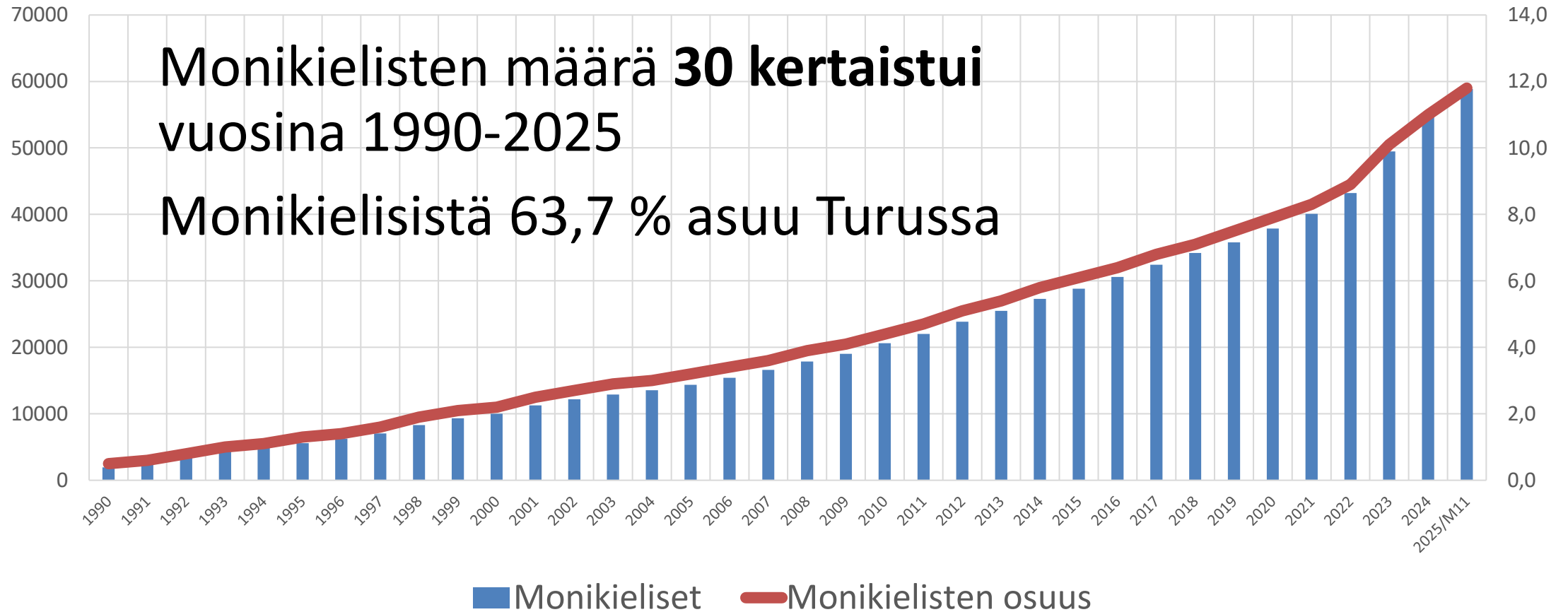
Monikielisten määrän kehitys vuosina 1990-2025

**STRATEGISEN
JOHTAMISEN HAASTE:**
hyvä esimerkki aihepii-
ristä, jossa on vaikeaa
erottaa tunteet faktoista ja
mielipiteet tutkimusta
tiedosta

Monikielisten määrä ja osuus Varsinais-Suomessa vuosina 1990-2025

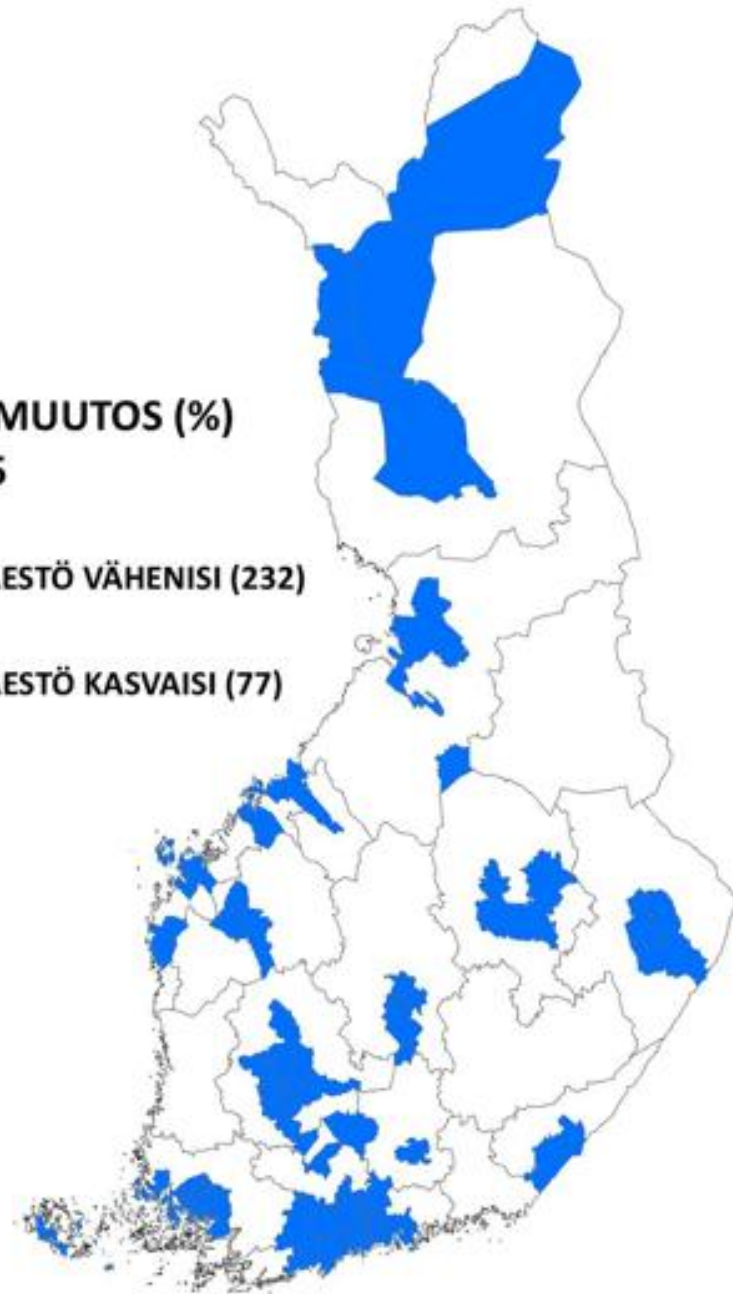
2045

Tilastokeskuksen väestöennuste kunnittain vuosina 2024-2045

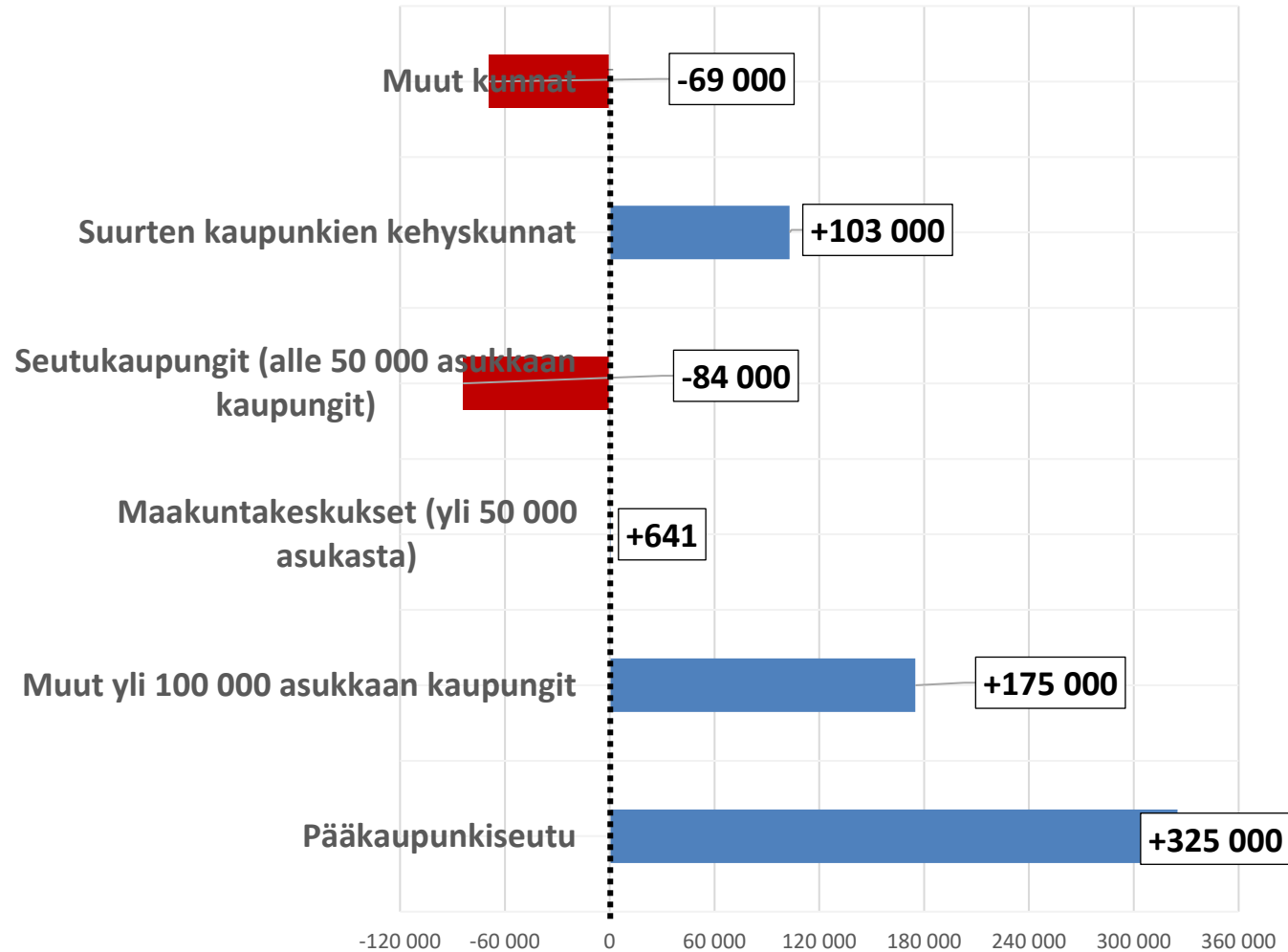
Tilastokeskuksen ennusteen mukaan **väestö kasvaisi vuosina 2024-2045:**

- **7 maakunnassa 19 maakunnasta** (kasvavia Uusimaa, Pirkanmaa, **Varsinais-Suomi**, Pohjois-Pohjanmaa, Pohjanmaa, Keski-Suomi ja Pohjois-Savo)
- **14 seudulla 69 seudusta** (kasvavia Helsingin, Tampereen, **Turun**, Oulun, Kuopion, Jyväskylän, Rovaniemen, Vaasan, Porvoon, Pietarsaaren, Hämeenlinnan, Tunturi-Lapin, Ålands landbygds ja Pohjois-Lapin
- **77 kunnassa 309 kunnasta** (kasvavat sinisellä kartassa)

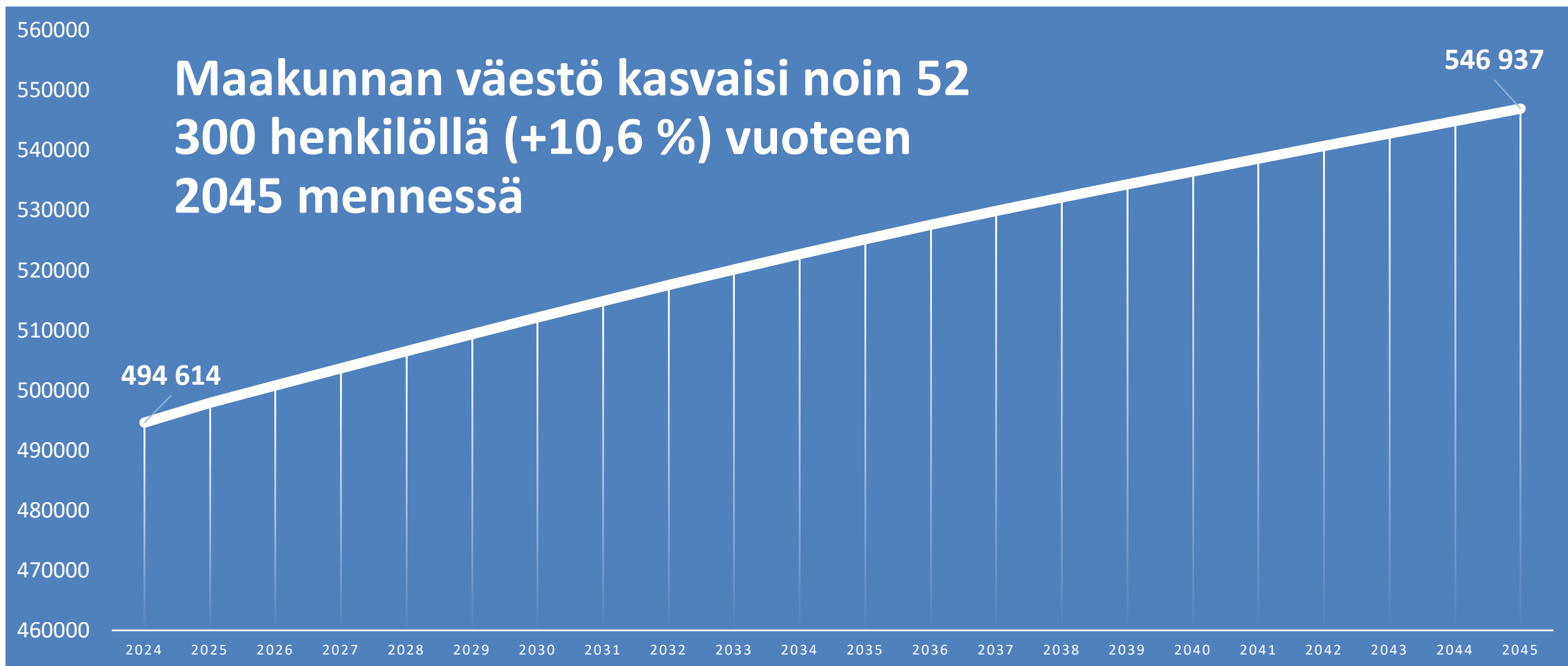
KUNTIEN MUUTOS (%) 2024-2045

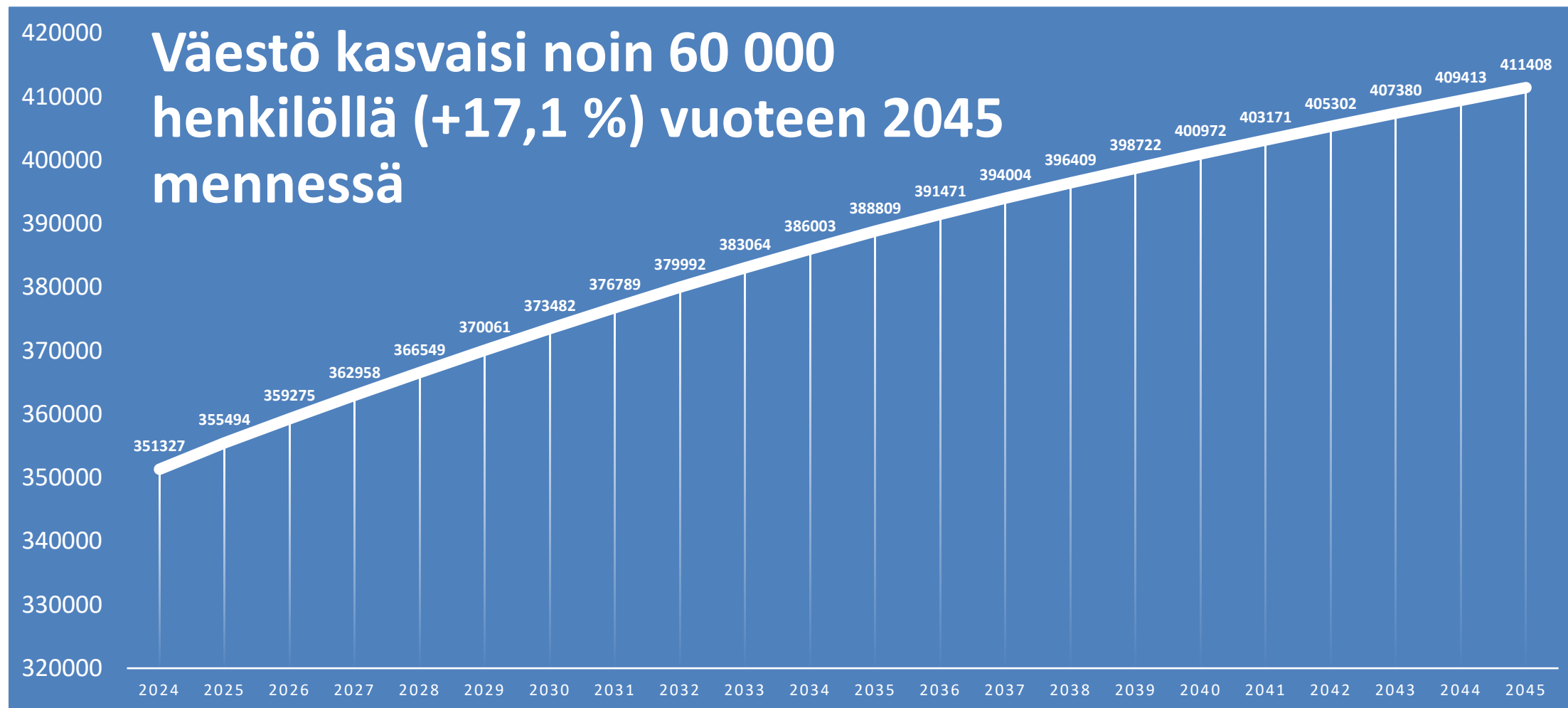
Väestöennuste aluetyypeittäin 2024-2045

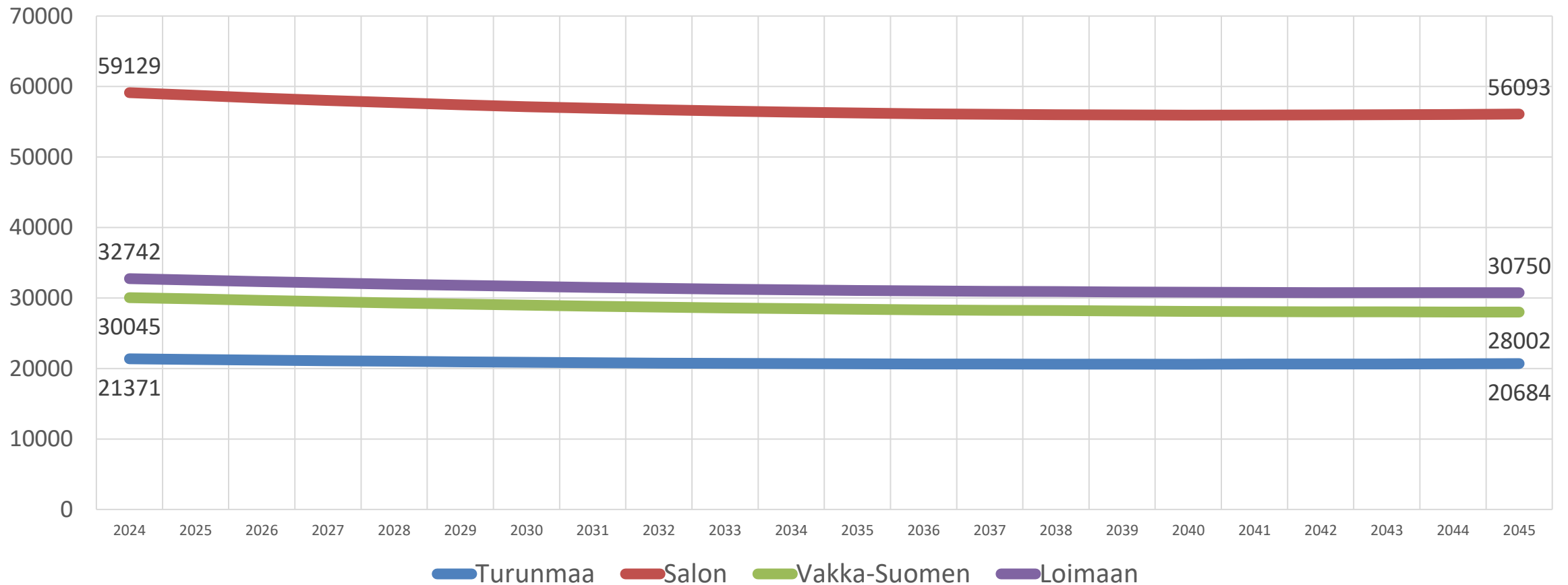
Varsinais-Suomen väestöennuste 2024-2045

Turun seudun väestöennuste 2024-2045

Muiden Varsinais-Suomen seutujen väestöennuste 2024-2045

Mitä tästä kaikesta seuraa?

- **KILPAILU:** alueiden välinen kilpailu niukkenevista resursseista, erityisesti inhimillisestä pääomasta, kiihtyy ja kiristyy
- **POLARISOITUMINEN:** alueet ja paikat eriytyvät ja erilaistuvat ominaisuuksien ja sijainnin perusteella kasvaviin, sopeutuviin ja supistuviin alueisiin
- **EROTTAUTUMINEN:** ne alueet ja paikat menestyvät, jotka pystyvät yhdistämään kovat ja pehmeät kilpailukykytekijät hyvään mainekuvaan sekä vahvaan identiteettiin
- **KYKY JATKUVAAN SOPEUTUMISEEN:** jatkuva varautuminen ja reagointi ulkoisen toimintaympäristön muutoksiin

| KASVAVAT KUNNAT |

Kasvuun, kilpailukykyyn ja olosuhteisiin liittyvät edellytykset vahvistavat toinen toisiaan, kovan kilpailukyvyn tunnusluvut hyvät >USEIDEN TEKIJÖIDEN MYÖNTEINEN POLKURIIPPUVUUS

| SINNITTELEVÄT KUNNAT |

Omaa paikkaansa hakevat kunnat ja rakennemuutosalueet, joista löytyy sekä vahvoja että heikkoja kilpailukykytekijöitä >MAHDOLLISUDET RAJALLISELLE MENESTYMISELLE ERIKOISTUMISEN KAUTTA

**STRATEGISEN
JOHTAMISEN
HAASTE:** miten
kokonaisuutta mah-
dollista hallita ja
miten tehdään tasa-
puolisia päätöksiä?

| ÄLYKKÄÄSTI SOPEUTUVAT KUNNAT |

Useat tunnusluvut, olosuhteet tai sijainti haasteellisia. Hyväksytty kasvun rajallisuus, jonka jälkeen löydetty rohkeus panostaa omiin vahvuuksiin, erityispiirteisiin ja pehmeään kilpailukykyyn >MALTILLISTA JA HALLITTUA SUPISTUMISTA

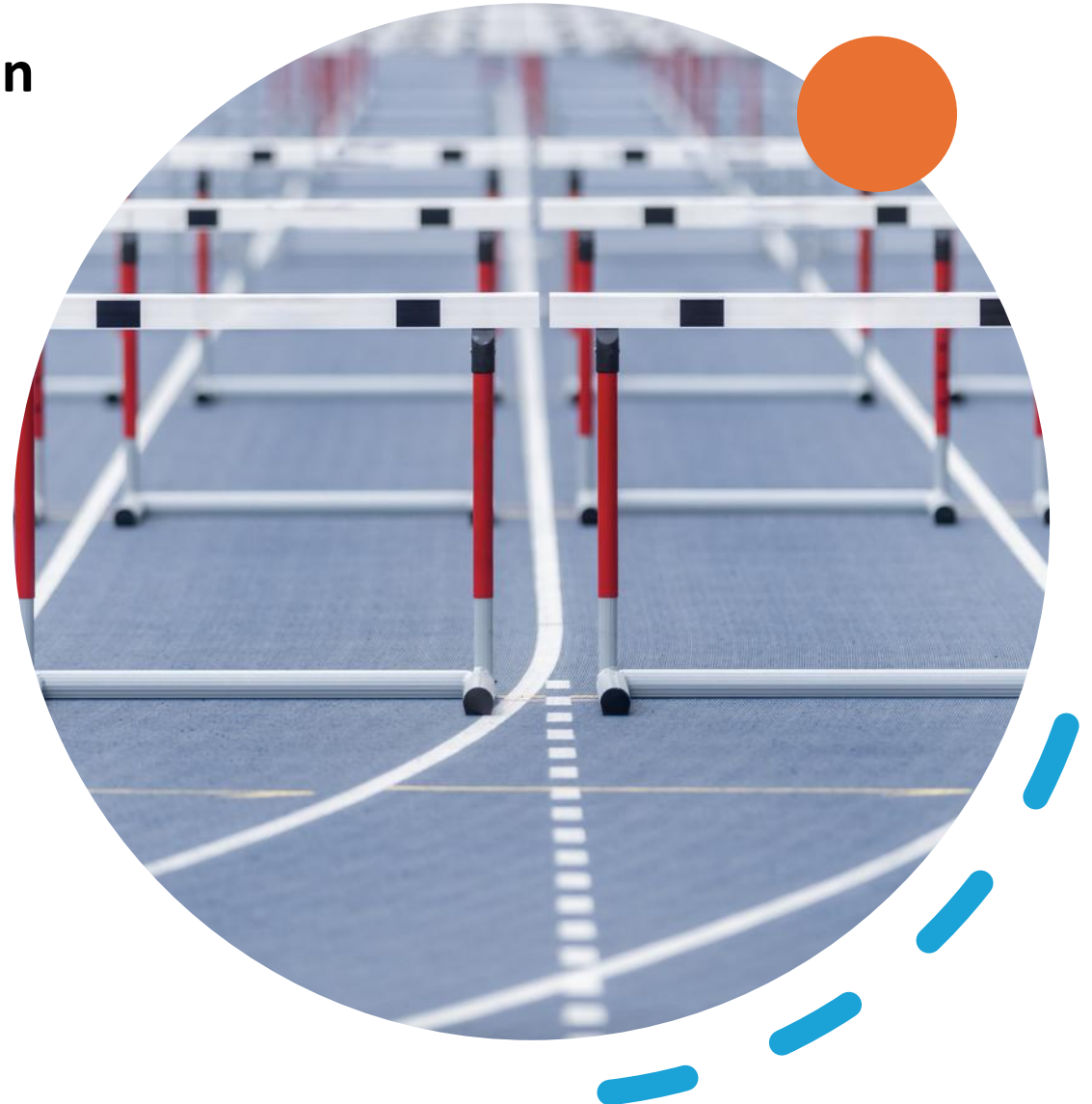
| LAMAUTUNEET KUNNAT |

Vailla suuntaa ajelehtivat kunnat, joissa useimmat tunnusluvut, olosuhteet ja kantokyky heikkoja sekä ja sijaintihaitta, vähän tulevaisuus-uskoa > USEIDEN TEKIJÖIDEN NEGATIIVINEN POLKURIIPPUVUUS

JOHTOPÄÄTÖKSIÄ

Varsinais-Suomen tulevan väestönkehityksen kannalta

- **MAAHANMUUTON MERKITYS** kriittinen tulevan väestönkasvun osalta: vetovoima riittää, mutta pitovoimaan kyettävä panostamaan enemmän vuodon estämiseksi pk-seudulle ja ulkomaille
- **ALUEEN SISÄISET EROT VÄESTÖNKEHITYKSESSÄ PIKEMMIN KASVAMASSA KUIN SUPISTUMASSA AJANJAKSON AIKANA:** Turun ydinkaupunkiseudun ja muun maakunnan välillä merkittävät erot. Saaristokuntien asema kohtalainen, seutukaupungeilla haasteita
- **ENNAKOIVA VARAUTUMINEN VÄLTÄMÄTÖNTÄ:** Suurimmat muutokset liittyvät ikärakenteen muutoksiin. Lasten ja nuorten määrä vähenee Turun ydinkaupunkiseutua lukuun ottamatta. Yli 80-vuotiaiden määrä 2-3 kertaistuu ajanjakson aikana

Väestömuutokset strategisina johtamishaasteina...

**STRATEGISEN JOHTAMISEN
HAASTE 1: mitkä ovat niitä asioita
ja tekijöitä, joihin on mahdollista
vaikuttaa omien valintojen,
päästösten ja tekojen kautta?**

**STRATEGISEN JOHTAMISEN
HAASTE 2: mitkä ovat niitä asioita
ja tekijöitä, joissa kannattaa tehdä
tapaus- ja tarvelähtöistä
yhteistyötä muiden kanssa?**

**STRATEGISEN JOHTAMISEN
HAASTE 3: mitkä ovat niitä asioita
ja tekijöitä, joihin ei ole
mahdollista vaikuttaa ja jotka
eivät ole omissa käsissä?**

Kiitos!

